

KUNST FUSIE

CULTUUREDUCATIE

Muziek & Toneel

GROEP 1 EN 2

Disclaimer

Het mixen van twee kunstvormen is niet zonder risico! Bij alle kunstfusie-lessen komt positieve energie vrij. Grote kans dat jouw leerlingen creatief besmet raken. Onze kunstenaars zullen dat niet weten te voorkomen. In tegendeel.

IN EEN NOTENDOP

Helemaal van de kaart

Tijdens de les reizen jouw leerlingen naar een andere wereld. Sterker nog: naar meerdere werelden. Dat doen ze samen met Ella, een meisje dat bij het buitenspellen zo opgaat in haar fantasie dat ze makkelijk verdwaalt. In het kielzog van Ella belanden de kinderen in werelden waarin ook hun eigen fantasie geprikkeld wordt.

Elke wereld die de kinderen bezoeken staat voor een element: vuur, water, lucht en aarde. Prachtig natuurlijk, maar heimwee blijkt al snel een spelbreker te zijn. Hoe vinden Ella en de kinderen de weg weer terug naar school? Een muzikale landkaart wijst ze gelukkig de weg.

Les 1: Wegwijs

Deze les geef je zelf. In een kringgesprek leren de kinderen de vier elementen kennen. Ook maken ze kennis met plattegronden, landkaarten en globes. Magische voorwerpen die de kinderen in staat stellen om in hun fantasie verre reizen te maken.

Les 2: Verdwaald

Verrassend bezoek in de klas. Twee kunstdocenten ontvoeren jouw kinderen naar hun fantasiewereld. Ella, een nieuw klasgenootje, is de weg kwijt en neemt per ongeluk jouw kinderen mee in haar kielzog. Ze reizen door vier werelden die staan voor de vier elementen. Mooi natuurlijk, maar heimwee speelt op en hoe vinden ze de weg weer terug naar school? Een muzikale landkaart biedt uitkomst.

Les 3: De schatkaart

Deze derde les doe je weer zelf. Hoe kunnen de kinderen voorkomen dat ze de volgende keer weer verdwalen? Een kaart is dan wel handig. Misschien leuk om zelf te maken? Ze gaan aan de slag met een plattegrond van hun eigen klas. En hun eigen plekje in de klas is natuurlijk de schat op de kaart. Dankzij hun eigen plattegrond kunnen ze nooit meer verdwalen.

Zin in deze kunstfusie? Alle informatie vind je in deze handleiding.

INHOUD

Beste juf of meester,

Zie de lessen Kunstfusie van Stichting Kunst en Cultuur vooral als een soort chemie. Samen zorgen we voor creatieve actie en reactie van jouw leerlingen op de ingebrachte kunststof. Onze kunstdocenten zorgen natuurlijk voor het kunstzinnige spektakel – hun les is het hart van de kunstfusie - maar jij kunt de chemie voorbereiden en laten beklijven. Pas dan komt echt alle creatieve energie vrij. Daar zijn de twee doe-het-zelf-lessen voor bedoeld.

Inhoud

Les 1 Wegwijs (doe-het-zelf-les)	4
Les 2 Verdwaald (de gastles)	5
Les 3 De schatkaart (doe-het-zelf-les)	6
Wat kun je nog meer doen met jouw leerlingen?	6
Hoe passen deze lessen in jouw curriculum?	7
Kerdoelen	7
Leerlijnen	7
Kunstfusie	10

LES 1: WEGWIJS

Hoe vind je de weg in jouw wereld?

Deze les geef je zelf. In een kringgesprek leren de kinderen de vier elementen kennen. Ook maken ze kennis met plattegronden, landkaarten en globes. Magische voorwerpen die de kinderen in staat stellen om in hun fantasie verre reizen te maken.

Leerdoelen

De leerlingen:

- kennen de vier elementen;
- kennen de woorden verdwaald, heimwee en hoogtevrees;
- weten dat een plattegrond een vereenvoudigde platte weergave is van een omgeving;
- weten dat je met kaarten en plattegronden je eigen plekje kan aanwijzen en de weg kan vinden.

Benodigd

Zie het gekleurde kader hierboven.

Voorkennis activeren

Wanneer zijn de kinderen voor het laatst op reis geweest? Waar ging de reis naartoe? Hoe vond papa of mama de weg?

.....

Verloop van de les

Kaarten, plattegronden en ander moois:

 10 minuten

Als de kinderen hun reisverhalen hebben verteld, vertel jij over een reis die je nog gaat maken of al hebt gemaakt. Hoe wist jij de weg? Laat google maps zien op de telefoon. Hoe ging dat vroeger? Met een kaart, bijvoorbeeld van Nederland, laat je zien hoe je ook je route op papier kunt uitstippelen? Hebben de kinderen weleens geprobeerd om een plattegrond te gebruiken? In de dierentuin bijvoorbeeld?

Vertel tussendoor ook over heimwee, hoogtevrees in de bergen en hoe je dankzij kaarten gelukkig nooit bent verdwaald.

30 minuten!

Dit heb je nodig:

- digibord met google maps
- voorbeelden van plattegronden en kaarten
- een potje met aarde, water, lucht en een doosje lucifers
- eventueel een globe

Souvenirtjes: 10 minuten

Tover nu een voor een de potjes met aarde, lucht en water en het luciferdoosje tevoorschijn. Weten de kinderen wat souvenirtjes zijn? Jouw voorwerpen zijn ook souvenirtjes. Je hebt ze meegenomen bij jouw laatste reis. Het zijn alle vier de elementen: aarde, (zee)water en frisse buitenlucht en vuur. Vroeger dachten mensen dat alles wat je ziet uit die vier elementen bestaat.

Einde: 10 minuten

Hebben de kinderen ook weleens souvenirtjes meegenomen? Doe het spel: Ik rij terug naar huis en ik neem mee... De kinderen noemen telkens een souvenirtje en proberen dat van hun voorganger te onthouden.

Hebben de kinderen nu ook zin om ook op reis te gaan? Dat komt mooi uit want volgende les mogen ze mee met een nieuw klasgenootje Ella.

LES 2: VERDWAALD

Volg de muziek terug naar school

 50 minuten!

Dit hebben de kunstdocenten nodig:

- een ruim lokaal
- reislustige kinderen

Verrassend bezoek in de klas. Twee kunstdocenten ontvoeren jouw kinderen naar hun fantasiewereld. Ella, een nieuw klasgenootje, is de weg kwijt en neemt per ongeluk jouw kinderen mee in haar kielzog. Ze reizen door vier werelden die staan voor de vier elementen. Mooi natuurlijk, maar heimwee speelt op en hoe vinden ze de weg weer terug naar school? Een muzikale landkaart biedt uitkomst.

Leerdoelen

De leerlingen:

- kennen de vier elementen;
- kennen de woorden verdwaald, heimwee en hoogtevrees;
- weten dat een plattegrond een vereenvoudigde platte weergave is van een omgeving;
- weten dat je met kaarten en plattegronden je eigen plekje kan aanwijzen en de weg kan vinden.

Benodigd

Waar jij zelf voor moet zorgen, lees je in het kadertje hierboven. De kunstdocenten nemen zelf de instrumenten mee.

Voorkennis activeren

Deze les wordt nog beter als je zelf vooraf les 1 hebt uitgevoerd. Laat in ieder geval dit [enthousiasmerende filmpje](#) zien voordat de gastdocenten op school komen. De genoemde elementenkaart vind je hier: [gekleurde elementenkaart](#)

.....

Verloop van de les

Inleiding: 5 minuten

De kinderen maken kennis met Ella, een nieuw klasgenootje. Hebben ze zin om met haar mee te spelen? Tuurlijk!

Aarde: 10 minuten

Ella en de kinderen gaan zo op in hun spel dat ze

op een strand belanden. Daar verkennen ze het landschap en zoeken ze naar schelpen. Alles gaat goed tot Ella beseft dat ze de weg naar school niet meer weet. Ella en de kinderen worden geplaagd door heimwee. Gelukkig biedt een mysterieuze muzikant uitkomst. Als de kinderen hun oren goed gebruiken, kunnen ze de weg misschien terugvinden naar school. Zingend en musicerend gaat de terugreis beginnen.

Water: 10 minuten

En zo volgen de kinderen de muzikant. Al zingend belanden ze in een nieuw element, het zeewater. Hoe beweeg je je daar in voort? Vooruit, achteruit, links, rechts of juist naar onder.

Lucht: 10 minuten

De muziek bereikt nu grote hoogte en de kinderen dus ook. Komen ze via de wereld van de lucht al dichterbij school? En hebben ze geen hoogtevrees? En is de zon met zijn element van vuur niet gevaarlijk?

Aarde: 10 minuten

Nu wordt de les pas echt diepgravend. Muzikaal wordt het element aarde aangekondigd en dat betekent: handen uit de mouwen. Is het schoolplein al in zicht?

Afsluiting: 5 minuten

Terug op school proberen de kinderen zich te herinneren hoe ze hebben gereisd. Welke werelden hebben ze gezien? En de heimwee? Hebben ze die achtergelaten?

Napret

Laat de kinderen [de plattegrond met de vier elementen](#) inkleuren en versieren. Laat de kinderen souvenirjes verzamelen op het schoolplein. Want souvenirjes zijn immers herinneringen en die kun je een volgende keer best mee op reis nemen. Om heimwee te voorkomen.

LES 3: DE SCHATKAART

Jouw plek in de klas

Deze derde les doe je weer zelf. Hoe kunnen de kinderen voorkomen dat ze de volgende keer weer verdwalen? Een kaart is dan wel handig. Misschien leuk om zelf te maken? Ze gaan aan de slag met een plattegrond van hun eigen klas. En hun eigen plekje in de klas is natuurlijk de schat op de kaart. Dankzij hun eigen plattegrond kunnen ze nooit meer verdwalen.

Leerdoelen

De leerlingen:

- weten dat een plattegrond een vereenvoudigde platte weergave is van een omgeving;
- weten dat je met kaarten en plattegronden je eigen plekje kan aanwijzen en de weg kan vinden;
- kunnen oriënteren, lokaliseren en navigeren op de kaart.

Voorkennis activeren

Kijk eerst nog even terug op het bezoek van Ella en de muzikant.

.....

Verloop van de les

Inleiding: ⌚ 5 minuten

Laat de bijna lege kaart van het klaslokaal zien. Herkennen de kinderen onderdelen uit de klas? Bijvoorbeeld het bureau van de juf, de ramen of de deuropening? De kinderen zitten in de kring. Laat de kinderen nadenken en aanwijzen waar zij op de plattegrond zitten. Hoe is het bureau van de juf of meester afgebeeld? Teken je de meubels op een plattegrond van opzij of van boven?

Aan de slag: ⌚ 30 minuten

De kinderen krijgen dezelfde lege plattegronden en proberen er op hun manier de inrichting in te tekenen. Wat is hun plek in de plattegrond? Laat ze een kruis zetten. Nu is de plattegrond een eigen schatkaart. De schat zijn de kinderen zelf.

45 minuten!

Dit heb je nodig:

- een door jou gemaakte lege plattegrond van de klas met enkele herkenbare elementen, bv jouw bureau
- kleurpotloden

Afsluiting: ⌚ 10 minuten

Terug in de kring. Kies een van de meest geslaagde plattegronden. Kunnen de kinderen aan de hand van het kruis raden wie de schat op deze schatkaart is?

Wat kun je nog meer doen met jouw kinderen?

- Laat ze plattegronden meenemen uit pretparken en dierentuinen voor in de kring.
- Kijk met google maps naar de locatie van school. Waar wonen de kinderen?
- Laat de kinderen spelen en bouwen met een verkeersmat.
- Deze boeken zijn geweldig om uit voor te lezen:

HOE PASSEN DEZE LESSEN IN JOUW CURRICULUM?

Kerdoelen kunstzinnige oriëntatie

Kerdoel 54:

De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens mee te uiten.

Kerdoel 55:

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Kerdoel 57:

De leerlingen leren op een verantwoorde manier deel te nemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginstelen van belangrijke bewegings- en spelvormen.

Kerdoel 58:

De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingskwaliteiten deel te nemen, afspraken te maken over het reguleren daarvan en houden rekening met de eigen bewegingsmogelijkheden bij het uitvoeren van de activiteit.

Leerdoelen oriëntatie van jezelf en de wereld

Inrichting en indeling van de ruimte:

- De leerlingen bekijken en onderzoeken verschillende soorten grond.
- De leerlingen onderzoeken hoe de ruimte om hen heen eruitziet.
- De leerlingen denken samen na over de inrichting van de naaste omgeving.

Kaart en kaartbeeld

- De leerlingen ontwikkelen een kaartbeeld ('mental map') van de eigen regio en van Nederland.
- De leerlingen maken van een eenvoudige kaart.
- De leerlingen oriënteren zich en verplaatsen zich in de ruimte met behulp van een kaart of navigatieapp.

21ste -eeuwse vaardigheden

- Sociale en culturele vaardigheid
- Creatief denken en handelen
- Samenwerken

KUNSTFUSIE 2023-2024

Lesdoelen

- De leerlingen maken kennis met de vier elementen: vuur, water, lucht en aarde. Ze leren dat de een soms niet zonder de ander kan bestaan.
- De leerlingen leren actief deel te nemen aan de vertelvoorstelling door samen te bewegen, muziek te maken en te spelen.
- Aan de hand van spelopdrachten die beeldend, muzikaal of theatraal van aard zijn nemen ze deel aan het toneelspel.
- Het thema “verdwaald” leert de leerlingen dit te herkennen en te benoemen.
- De leerlingen leren een landkaart/plattegrond “lezen” en kunnen de personages helpen om van A naar B te komen. Ze leren oriënteren en lokaliseren.

Leerdoelen Kunstzinnige oriëntatie

Deze les wordt vormgegeven in een muzikale en interactieve voorstelling waarin de leerlingen meegenomen worden in een andere wereld waarin toneel en muziek samenkomen.

- **Kerdoelen 54:** De leerlingen leren beelden, muziek, taal te gebruiken om er vervolgens mee uit te drukken en om ermee te communiceren.
- **Kerdoel 55:** De leerlingen leren op eigen werk en dat van andere te reflecteren.
- **Kerdoel 57:** De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van belangrijke bewegingen –en spelvormen.
- **Kerdoel 58:** De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingskwaliteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden en daarmee de activiteiten rekening houden.

Project Landkaart

Doelgroep:	Groep 1/2
Thema:	Verdwaald, de 4 elementen, landkaart/plattegrond en landschap Kunstdisciplines Muziek en Toneel
Docent	Duo 1: Faure Verbrugge en Nadra Eleonora Duo 2:
Tijdsduur	45 min. per groep
Locatie	Op school in een Speellokaal

Leerdoelen oriëntatie van jezelf en de wereld

Inrichting en indeling van de ruimte:

- Bekijken en onderzoeken van verschillende soorten grond.
- Oriënteren en verplaatsen in de ruimte met behulp van kaart of navigatieapp.
- (Samen) nadenken over de inrichting van de naaste omgeving.
- Onderzoeken hoe de ruimte om je heen er uitziet.

Kaart en kaartbeeld

- ontwikkelen van een kaartbeeld ('mental map') van de eigen regio en van Nederland.
- Maken van een eenvoudige kaart.
- Oriënteren en verplaatsen in de ruimte met behulp van kaart of navigatieapp.

21ste -eeuwse vaardigheden:

- Sociale en culturele vaardigheid
- Creatief denken en handelen
- Samenwerken

KUNSTFUSIE 2023-2024

Lesinhoud

Deze les is een interactieve les in de vorm van een muzikale voorstelling. De leerlingen zitten in een halve cirkel voor de spelers. Tijdens de les worden ze meegenomen in verschillende werelden waarbij hun fantasie al spelenderwijs geprikkeld wordt. Iedere denkbeeldige wereld vertegenwoordigt een element in de vorm van een landschap: vuur/strand, water/zee, lucht/in de wolken en aarde/onder de grond. Tijdens de route zoeken de leerlingen al dansen en zingend mee. Onderweg ontdekken ze de mooie schatten van de landschappen en bewaren de souvenirs voor thuis. Deze les is een bewegelijke en muzikale reis waarin we verdwaald raken, nieuwe dingen ontdekken, onze fantasie en verbeelding hun gang laten gaan en een nieuwe weg naar huis vinden.

Het verhaal

Ella is verdwaald. Ze was lekker buiten aan het spelen en wist opeens de weg naar huis niet meer te vinden. Ze kijkt om zich heen maar kan niks herkennen. Alles lijkt ineens op elkaar. Dan krijgt ze hulp van een landkaart. Een landkaart die kan praten en muziek kan maken. Wauw. Maar wat is een landkaart? Samen met de kinderen ontdekt ze hoe ze de weg terug naar huis kan vinden met behulp van de kaart. Ze moeten over het strand, diep in de zee, door de lucht en onder de grond. Ze vind het spannend, maar samen met de kinderen durft ze het wel aan. Zoek je mee?

Decor/rekwisieten

Het decor is een denkbeeldige "Landkaart" en is verdeeld in verschillende vlaktes. Iedere vlakte vertegenwoordigt een element/landschap: vuur/strand, water/de zee, lucht/in de wolken en aarde/onder de grond. De muziekdocent speelt de landkaart en weet de weg terug naar huis. Zij heeft ook fysieke landkaart (A3 formaat) om het beeldend te maken.

Tijdens reis neemt Ella, het personage, een souvenir mee voor thuis wat met het element/landschap te maken heeft.

- vuur/strand: schelpen
- water/de zee: een goudvis of parel
- lucht/in de wolken: wolken of veer
- aarde/onder de grond: vuurvlieg

KUNSTFUSIE 2023-2024

In de klas

De inhoud van de les leent zich voor zowel als voorbereiding en/of als verwerking van de les/interactieve voorstelling.

Vorbereiding

- Ter voorbereiding van de les/interactieve voorstelling vind er in een kringgesprek een introductie plaats van de verschillende elementen: vuur, water, lucht en aarde. De leerkracht gaat met de leerlingen associëren wat bij deze elementen hoort.
- Ook wordt het thema verduwd besproken; Wat betekent het woord verduwd zijn? De leerlingen delen met elkaar hun ervaring.
- In het kringgesprek is er ook ruimte voor het bespreken van een landkaart. De leerkracht laat hierbij wat voorbeelden zien. De leerlingen gaan nadenken over hun eigen route van school naar huis; Wat zien ze allemaal onderweg, Hoeveel stoplichten kun je tellen?, Over hoeveel bruggen moet je lopen?, Hoe ga je naar school (lopend, fiets, auto enz.)?
- De leerkracht laat eerst een voorbeeld zien van een landkaart/schatkaart/plattegrond. Daarna gaan de leerlingen zelf een plattegrond maken van de klas.
[Link naar kaart \(website kunstfusie\)](#)

Lesverwerking

- Op de website komt een link naar een filmpje met een lied en bewegingen uit de voorstelling. De leerkrachten kunnen hier op ieder moment gebruik van maken.
- Een landkaart uit de voorstelling downloaden van de website waarbij de leerlingen zelf hun eigen route kunnen inkleuren/maken. Dit is gekoppeld aan een opdracht om hun eigen land kaart vorm te geven met dingen die ze onderweg, naar huis, tegenkomen (voorbeeld: dieren , speeltuin, het huis van oma, dieren enz.)